

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

Mandatorum inter Sinas, inter Indos Brachmanum; posito Clericali, ad tempus ille induitur. Et quibus Prouinciis non sustinet hæresis umbram ullam vestitus Ecclesiastici, illic in milites, in seruos, in medicos, mercatores, artifices fingimur, transcribimurque in omnia quibuscumque potest aditus muniri ad latentes Catholicos sine suspicionis periculo adiuuandos.

XI.

Lib. 3. de Inst.
& iure q. 5.
art. 3.

Suar. tom. 4.
de relig. l. 1.
cap. 8.

Const. Ex se-
dis Aposto-
licæ.

Choro præterea Societas abstinet, priuata officij contenta recitatione quod Dominico Soto visum est ab religiosis familiis adeo alienum, vt cum nulli earum licere censuisset, cetera hac parte tam necessaria contemplationis; hæc verba subiunxit; *loquor de religionibus antiquis, nam si alius religionis modus circa huiusmodi obligationes admittatur, certe vix nomen Religionis meretur, quippe quæ maximo religionis splendore caret.* Quod magnæ moderationis, grauitatisque doctus, *Pessimè dictum* liberè arguit, tanto sanè haud dignum Theologo, qui præter chorum, in quo tantum ponit, quicquid religioso deesset Ordini (quod esse vult tantulum, vt si chorus non desit, religionis tamen nomen retineat) id omne ex choro, cantuque publico suppleri putauerit. Sotus, celebris in Theologicis magister, choro adesset, necne, alij viderint, illud certum, notumque, multis Ordinibus religiosa disciplina claris in more esse, vt ij qui concionantur, qui docent, qui ad magnum Ecclesiæ decorem, atque usum, eiusmodi munera exercent, priuata lege ab choro eximantur, nec idcirco fiat, vt *vix* ij sint religiosi, sed eò fortassis verius inde sibi hoc nomen asserant, quò præstantius officium, & Deo gloriosius exercent. Igitur si ordo natura sua id nactum sit, quod ordinibus cæteris, ex causa indulgetur, immunitatem scilicet ab choro, is nempe vix religiosus Soto censente vocabitur: Iam quod suo ab ortu Societatem choro fundator suus obstringi noluerit, summique Pontifices idem sancierint, patet imprimis ex eiusdem Constitutionum parte sexta vbi hæc habentur: *quoniam occupationes quæ ad animarum auxilium assumuntur magni momenti sunt, & nostri instituti propria, & valde frequentes, cumque aliqui nostra habitatio tam sit in hoc, vel illo loco incerta; non veniunt nostri choro ad horas canonicas, vel missas, & alia officia decantanda; quandoquidem illis quos ad ea audienda deuotio mouerit, abnuðè suppetet, vnde sibiipsis satisfaciant. Per nostros autem ea tractari conuenit, quæ nostra vocationis ad Dei gloriam magis sunt propria.* Cuius sancienda Constitutionis argumentum maius viderunt nullum summi Pontifices quam egregios progressus, suis copiosè respondentis principiis, sic præter alios Gregorius XIII. *Nos considerantes, inquit, Religionem prædictam vberissimos fructus ad Dei Laudem, & sanctæ Catholice fidei propagationem per vniuersum orbem dedisse, meritoque in suis propriis institutis conseruendam esse, motu proprio, & ex certa nostra scientia sociis prædictis, vt horas canonicas singuli, & priuatim iuxta usum R. Ecclesiæ; nõ autem communiter, seu in choro recitare teneantur, quo acrius studiis, lectionibus & prædicationibus intendere possint, concedimus.* Ad hæc Societas, extra monasticos Ordines instituta, hoc siue adiumentum, seu caput aliquod cõtemplationis nequaquã desiderat, vt quam nõ habeat sibi pro fine propositam. Nam splendor,

splendor, tanti apud laudatum Theologum momenti, vt summam Ordinum religiosorum in eo statuere visus sit, nulla sui parte Societati deesse compertus est. Sane quidem Tridentini Patres, & quinque Pontifices, à quibus probata, & confirmata est, semper fere præmissis acri examine, ab Theologia & canonum peritis, postque aduersarios potentes diligenter auditos, haud paulo aliter de illa iudicarunt; integritate enim morum ex instituto vigentium inspecta, supputatisque lucris infracta ipsius ac perpetua opera (qui legitimus est opinor eiusmodi Ordinis ac verus splendor) tam magnificè testati sunt Illustratam ab ea Ecclesiam (quantum poterat ab Ordinum minimo Illustrari) vt de suis narrenti agrè illa referre liceat. Societatem videlicet confuebantur vt tabulam, suo in lumine collocatam, in quo tota sui elegantia se prodit, cum in opposito nihil exhibeat præter colores temerè confusos, illam, inquam, spectarunt suo scopo intentam, hoc est ab Ecclesia præscriptis in conuersionem animarum obsequiis, non autem monasticis, quibus magna cum laude tot alij Ordines sanctè occupantur, videruntque, *quantum in Ecclesia Dei hætenus fructum attulisset* (iam tum Pio IV. cuius hæc sunt verba, Pontifice) & *quantum in futurum allatura esset* vtque sanctissimus item Pontifex Pius V. *Innumerabiles fructus quos benedicens Domino Christiano orbi, viros literarum præcipuè sacrarum scientia, religione, vita exemplari, morumque sanctimonia perspicuos, multorum religiosissimos præceptores, & verbi diuini etiam apud longinquas, & barbaras illas nationes, que Deum penitus non nouerunt, optimos predicatores, & interpretes producendo, felicissimè hætenus attulisset, & adhuc sollicitis studiis afferre non desisteret. Tam viles, nempe, vt ait Gregorius XIII. tamque necessarias functiones quas tum in Domibus per frequentem Pœnitentia, & Eucharistia Sacramentorum administrationem, & ad eorum frequentationem sanctam exhortationem, prædicationemque, & spiritualia Exercitia, ac alia verbi Dei ministeria, tum in Collegiis per lectiones tam bonarum literarum, quam Philosophia etiam, & Theologia; ad Iuuentutem bonis moribus & literis imbuendam ex ipsius Societatis prima institutione, ac diuina vocatione magno Dei beneficio, & Ecclesia spiritali emolumento exercet.* Clemens vero 8. nullis inquit, fracti laboribus, nullis vitæ periculis territi ad propagandam religionem Christianam, Catholicæ fidei conseruationem, atque vbi res poscit, restitutionem, demum ad salutem animarum procurandam, profecti sunt, & progrediuntur nunc etiam occasione quauis, ad agrum Domini excolendum officii, & ministeriis pietatis. Quam etiam ob causam Societas à Paulo V. *Sancta, & nunquam satis laudata Religio* dicta est, ob singularem, vt perhonorificè testatur, quam ex ea ducebat, & antea duxerat utilitatem Ecclesia. Tandem Gregorius XV. Viridunensi Episcopo Carolo à Lotharingia concedens vt Societatem amplecteretur, breui diplomate sic eum alloquitur. *Quod Reip. Christiana bono fiat, abiectis humanarum curarum opumque impedimentis, proficiscere*

Const. Etsi
ex debito.
Bul. innum-
merabiles.

Bul. Saluato-

ad eam sacra militia Societatem, Catholici nominis defensione, & hereticorum excidiis clarissimam. Hæc ergo, ut dixi, Pontificibus comperta, qui Societatem æquis luminibus spectarant, multiplex ab eis præconium tulere, cuius pauca quæ reddidi, si non erro satis conficiunt, Societatem choro destitutam haudquaquam splendore destitui. Quo sane si choro teneretur, & ipsa luceret parcius, nec posset alios pro Instituto ratione, nisi parcius illustrare. Præter hæc tamen ex iis quæ Societatem conflant variis conditionibus facile cernitur, non potuisse illam à Sancto Fundatore chori officiis obstringi sine magna totius Ordinis, vitæ, ac munerum perturbatione. Domos enim habet Probationum, Collegiorum, & Professas: tyrones qui probantur, præter alias interdum, horas quotidie in excolendo animo ponunt quinque, sesquihoram meditationi; alterum tantum piæ lectioni, cohortationibus, collationibus, tum Examinibus Generalibus duobus, totidem propriis, altero peractæ meditationis, altero vitij quod euelli, virtutis quam animo inferi, maxime intersit, & eiusmodi nonnullis. Ad hæc aliquot menses peregrinationi, nosocomiis, ministeriis vilibus & abiectis impendunt; nec inter se nisi de diuinis sinuntur colloqui; ne cilicia quidem & pia flagella dum ad laxandum animum vnâ texunt, ab audiendo libro aliquo pio sunt vacui: breuiter mentem, extra somni horas toto biennio tenent semper in Deo occupatam, tenerenturque in eo diutius, si foret aut dies productior, aut contentioni vires suppeterent. Nec stare minoris prima illa potest vitæ impressio, quæ est illorum Instituto germana, hominemque interius fingit conscientiæ puritate, suimet contemptu, domandis affectibus, virtutum solido, & familiaritate cum Deo. Hac igitur animi tam densa, & varia distentos applicatione, an fas sit etiam cantu onerare, nemo est opinor quin videat. In collegiis autem studendo, docendo ita incumbitur, ut sua meditationi, examinibus, & his similibus, sacrata spatia seruentur, quibus aded non potest noua mentis occupatio adiungi, ut vel hæ vnâ ab externis compluribus modum putentur excedere, & qui frequenter iis intabescunt, & sanguinem excreant, argumento sint alios, non esse grauius premendos. Porrigitur siquidem annos tredecim is labor; docendi curriculo ab infimis literis ad vsque Rhetoricam; studendi à Rhetorica ad metam Theologiæ supream perducto. Denique Professorum domos operarij incolunt, quos ait sua quadam Epistola S. Ignatius *debere semper in procinctu stare, ad capassendas quocunque gentium missiones pro vocationis nostræ munere, & Instituto quod in Domino sectamur.*] Extra illas autem in templis ad confessiones, occupantur; in Sodalitiis B. Virginis, in nosocomiis, in carcere, in doctrina Christiana pueris tradenda, visendis iuuandisque ægrotis, concionibus habendis, & eius generis aliis, quibus ij pariter detinentur, quos in Collegiis docendi, aut studendi pensum, ab iis non eximit.

Postremo